

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 27. februar 2025
Kontor: Proces- og Insolvensrets-
kontoret
Sagsbeh: Jeppe Møller Holmgaard
Sagsnr.: 2024-08376
Dok.: 3639133

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af hvidvask-loven (Pengeinstitutters adgang til oplysninger om reelle ejere af midler på advokaters samlekklientbankkonti)

Advokatnævnet
Advokatrådet
Business Danmark
Civilstyrelsen
Dansk Crowdfunding Forening
Dansk Erhverv
Dansk Fintech Alliance
Dansk Industri
Dansk InkassoBrancheforening
Danske Advokater
Danske Arveretsadvokater
Danske Dødsboadvokater
Danske Familieadvokater
Danske Inkassoadvokater
Danske Insolvensadvokater
Datatilsynet
Den Danske Dommerforening
Det Danske Advokatsamfund
DJØF Advokater
Dommerfuldmægtigforeningen
Domstolsstyrelsen
Erhvervsministeriet
Erhvervsstyrelsen
Finans Danmark
Finans og Leasing

Finansforbundet
Finansforeningen/CFA Society Denmark
Finansiel Stabilitet A/S
Finanssektorens Arbejdsgiverforening
Finanstilsynet
Forbrugerklagenævnet
Forbrugerrådet Tænk
Foreningen af Familieretsadvokater
Foreningen af J.A.K. Pengeinstitutter
Foreningen Danske Revisorer
Forsikring & Pension
Forsikring & Pension
Højesteret
Institut for Menneskerettigheder
InvesteringsForeningsRådet
Justitia
Kuratorforeningen
Københavns Universitet (Juridisk
Fakultet) Landsdækkende Banker
Landsforeningen af Forsvarsadvokater
Liberale Erhvervs Råd
Lokale Pengeinstitutter
Pengeinstitutankenævnet
Pension Danmark
Retspolitisk Forening
Rigsadvokaten
Rigspolitiet
Samtlige byretter
SMVdanmark
Syddansk Universitet (Juridisk Institut)
Sø- og Handelsretten
Vestre Landsret
Østre Landsret
Aalborg Universitet (Juridisk Institut)
Aarhus Universitet (Juridisk Institut)

Justitsministeriet
Proces- og Insolvensretskontoret

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF.: 33 96 97 98

DATO: 4. oktober 2024
SAGSNR.: 2024-2640
ID NR.: 1038909

Høring over forslag til Lov om ændring af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven)

Justitsministeriet har den 9. september 2024 sendt forslag til Lov om ændring af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) (Pengeinstitutters adgang til oplysninger om reelle ejere af midler på advokaters samlektientbankkonti) i høring.

Advokatrådet vil indledningsvis takke for muligheden for at fremkomme med bemærkninger til lovforslaget.

Efter de nuværende regler kan pengeinstitutterne ikke leve op til deres pligt efter hvidvaskloven om at kende identiteten på de reelle ejere af midler på advokaters samlektientbankkonti (klienterne), da advokater som følge af deres lovbestemte tavshedspligt ikke kan videregive oplysninger om deres klienter til pengeinstitutterne. Som retstilstanden er i dag, kan advokater ikke videregive oplysninger om klienten til pengeinstitutter uden samtykke fra klienten, uden at dette vil være i strid med advokaters tavshedspligt som reguleret i retsplejelovens § 129, jf. straffelovens § 152, med mindre, der er tale om tilfælde, som er omfattet af straffelovens § 152 e.

Advokatrådet, Danske Advokater og Finans Danmark har gennem længere tid bidraget til arbejdet med at finde en løsningsmodel på disse modsatrettede forpligtelser, hvilket ikke har vist sig muligt, da der er tale om en reel regelkollision af en karakter, som vurderes kun at kunne løses gennem ændret lovgivning.

Det hilses derfor velkomment, at Justitsministeriet med nærværende forslag til ændring af hvidvaskloven har søgt at løse regelkonflikten mellem på den ene side advokaters tavshedspligt og på den anden side hvidvaskreglerne.

Advokatrådet finder det dog grundlæggende problematisk, at tavshedspligten endnu engang bliver udhulet og er i princippet uenig i denne forringelse af advokaters tavshedspligt. Advokaters tavshedspligt er en af hjørnestenene i retssamfundet. Den er med til at sikre, at borgere og virksomheder kan have fuld tillid til uafhængige rådgivere, som kun tjener klienternes interesser og således ikke samtidig tjener myndighederne. Tavshedspligten tjener samtidig det formål at sikre, at alle har mulighed for at henvende sig til en advokat og få rådgivning uden risiko for, at andre får viden om dette.

Samtidig ser Advokatrådet det som helt centralt, at advokatbranchen bidrager til at løfte den vigtige samfundsopgave, der ligger i at bekæmpe hvidvask og har forståelse for de samfundsmæssige hensyn, der gør, at pengeinstitutterne har brug for at kunne identificere de klienter, der har midler indestående på samleklientbankkonti, således, at pengeinstitutterne kan opfylde deres kundekendskabsforpligtelser og dermed reducere risikoen for hvidvask.

Da det ikke har vist sig muligt at finde en anden løsning på regelkonflikten end at forpligte advokater til at stille identitetsoplysninger på deres klienter til rådighed for pengeinstitutterne, støtter Advokatrådet overordnet lovforslaget.

Det er dog afgørende, at oplysninger om klienterne sikres en høj grad af fortrolighed i forbindelse med pengeinstitutternes behandling heraf, så klienter fortsat kan have tillid til, at de kan henvende sig til advokater uden risiko for, at viden herom tilgår uvedkommende.

For alle advokater i advokatfirmaer betyder ændringen af reglerne, at de som noget nyt skal identificere de reelle ejere og indhente og kontrollere identitetsoplysninger på alle klienter, der indsætter beløb på samleklientbankkontoen, uanset om sagstypen i øvrigt er omfattet af hvidvaskloven. Der er Advokatrådets vurdering, at der er tale om en meget betydelig forøgelse af administrative pligter for advokater, særligt for den meget store andel af advokater, der ikke eller kun i meget begrænset omfang behandler sager, der er omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13.

Det er Advokatrådets vurdering, at de administrative byrder som lovforslaget medfører, i nogle tilfælde fremstår uproportionelle i forhold til den hvidvaskbekæmpelsesmæssige gevinst, som reelt kan forventes. Dette gælder eksempelvis ved indbetaling af beløb på en samlekliebankkonto, som umiddelbart herefter viderebetales til offentlige myndigheder (se nærmere Advokatrådets bemærkninger hertil nedenfor).

I lovforslaget anføres det, at Erhvervsstyrelsen vurderer, at lovforslagets samlede administrative konsekvenser ikke vil overstige 4 mio. kr. Advokatrådet kan ikke bekræfte denne vurdering. På den baggrund henstiller Advokatrådet til, at lovforslagets samlede administrative konsekvenser kvalificeres yderligere.

Advokatrådet skal derudover generelt bemærke, at der er behov for, at der gives grundig vejledning i forhold til, hvilke krav Finanstilsynet vil stille til pengeinstitutterne i relation til opfyldelse af kundekendskabsprocedurerne vedrørende samlekliebankkonti. Advokatrådet ønsker at indgå i vejledningsprocessen, da Advokatrådet med sit indgående kendskab til advokatbranchen kan sikre, at der tages højde for de mange komplekse forhold, som advokater og advokatfirmaer skal forholde sig til i relation til de pligter, der følger med lovændringen.

Advokatrådets forslag til justeringer af lovforslagets anvendelsesområde

Betalinger til offentlige myndigheder

Advokatrådet foreslår, at indsættelse af midler på en samlekliebankkonto til brug for betaling af afgifter til offentlige myndigheder (for eksempel retsafgifter, tinglysningsafgifter og klagegebyrer) ikke omfattes af pligten til at indhente, kontrollere og stille identitetsoplysninger til rådighed. Det vurderes at være disproportionalt at pålægge advokater den administrative byrde i forbindelse med transaktioner, der alene omfatter øremærkede beløb til offentlige myndigheder.

Baggrunden for, at de øremærkede beløb indsættes på advokatens samlekliebankkonto er, at sager først behandles - med fristafbrydende virkning, hvis der samtidig med stævningen/tinglysningen/klagen indbetales afgift/gebyr. De offentlige systemer er sat således op, at det indgår som en del af sagsanlæggelsen/tinglysningen/klagen, at advokaten på vegne af klienten indbetaler afgiften/gebyret. Selvom det i nogle situationer kunne være muligt for klienten selv at betale beløbet direkte til den offentlige myndighed og dermed

undgå at bruge samle klientbankkontoen som mellemstation, med deraf følgende krav til identitetsindhentelse, er der knyttet vanskeligheder til en sådan løsning. Det er Advokatrådets vurdering, at det væsentligt vil forringe servicen overfor klienterne og generelt skabe utryghed, hvis klienterne selv skal håndtere at betale afgiften/gebyret direkte til den offentlige myndighed.

Advokatrådet opfordrer til, at der nedsættes en arbejdsgruppe, der ser nærmere på muligheden for en sådan undtagelse til pligterne indeholdt i lovforslaget, i relation til betalinger til offentlige myndigheder.

Det kan eventuelt overvejes, om en undtagelse alene skal gælde, hvis der er en snæver tidsmæssig sammenhæng mellem ind- udbetaling og/eller, at beløbet til det offentlige ligger under en vis nærmere fastsat beløbsgrænse. Undtagelsen kan eventuelt bestå i, at der etableres en særlig afgiftsklientkonto hos advokaten, hvorpå der alene kan indsættes/hæves midler til dækning af betroede midler til det offentlige. En sådan løsning vil kræve en ændring af klientkontovedtægten og kan kombineres med en tilsynsforpligtelse for Advokatrådet.

Ligestilling mellem advokaters inkassoforretninger og inkassobureauer

Nogle advokatfirmaer driver inkassovirksomhed i konkurrence med inkassobureauer, der er underlagt reglerne i Lov om inkassovirksomhed. Det følger af bekendtgørelsen nr. 752 af 26. september 1997, om autorisation og sikkerhedsstillelse m.v. ved udøvelse af inkassovirksomhed, at inkassobureauer kan oprette en konto for alle klientforhold, altså en model, der minder om advokaters samle klientkonti.

Det er Advokatrådets vurdering, at inkassobureauer, der anvender samle klientkonti, ud fra et hvidvaskbekæmpelsesmæssig synspunkt, bør pålægges de samme krav som advokater om at stille identitetsoplysninger på deres klienter til rådighed for pengeinstitutterne.

På den baggrund opfordrer Advokatrådet til, at den foreslåede ændring af hvidvaskloven i relation til advokaters samle klientbankkonti også implementeres i forhold til inkassobureauer, der er underlagt reglerne i Lov om inkassovirksomhed.

Afsluttende bemærkninger

Der er fortsat en lang række forhold, som er uafklarede i relation til den praktiske implementering af de nye krav, herunder udvikling af eventuelle tekniske løsninger til understøttelse heraf. Advokatrådet finder ikke, at den økonomiske byrde ved udvikling af tekniske løsninger hos pengeinstitutterne bør overvæltes på advokatstandens medlemmer.

Advokatrådet henstiller til, at der gives mindst seks måneders frist fra lovforslagets vedtagelse til ikrafttrædelsesdato, så det sikres, at advokater og advokatfirmaer har tilstrækkelig tid til at udarbejde og implementere processer, der kan understøtte de nye regler.

Advokatrådet bidrager meget gerne til det fortsatte arbejde med at implementere de nye regler.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
generalsekretær

insolvensretskontoret@jm.dk.

Att: Niels Dam Dengsøe Petersen

Dansk Crowdfunding Forening skal hermed afgive høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven), (Pengeinstitutters adgang til oplysninger om reelle ejere af midler på advokaters samlektientbankkonti)

Baggrunden for vores høringssvar er bl.a. lovforslag om ændring af Selskabsloven (Offentligt udbud af anpartar og nedsættelse af minimumskrav til anpartsselskabers selskabskapital) med henblik på at kapitalandele i anpartsselskaber kan udbydes til offentligheden enten af selskabet selv eller via en crowdfunding platform,

Ved crowdfunding sker kapitalrejsning typisk gennem mange mindre bidrag fra en større kreds, ofte hundredvis af personer.

Investorerne kan med fordel sikres at deres indbetalte midler i tegningsperioden er kreditorbeskyttede, samt at frigivelse af midler kun gennemføres såfremt udbudsbetingelserne er opfyldt. Indbetaling af midler til en klientkonto er en enkel og gennemprøvet model, som kan sikre dette.

Indbetaling af sådanne midler vil være omfattet af de gældende regler i hvidvaskloven, § 1, stk. 1, nr. 13, , og advokater har i dag de nødvendige processer på plads for dette.

Videregivelse af oplysninger til advokatens pengeinstitut vil derimod skabe en forøgelse af omkostningerne grundet den øgede administrative byrde.

I lovforslaget er den forøgede administrative omkostning anslået til 4 mio. kr. uden at der på nogen måde foreligger dokumentation end forudsætninger herfor.

Pr. den 4/10/2024 er der i CVR-registeret 1519 selskaber under branchekode 691000 - advokater.

Der er dermed estimeret en omkostning på godt 790 kr. pr advokatselskab, og det er dermed tydeligt for enhver at der er tale om en signifikant undervurdering af omkostningerne. Både til implementering og til drift.

Lovforslaget løser endvidere ikke pengeinstitutternes forpligtelser i henhold til hvidvaskloven. Hvidvasklovens kapitel 3 omhandler kravene til kend din kunde procedurer. Men omfanget af kend din kunde oplysningerne bestemmes af den risikovurdering der er af kunden/virksomheden som beskrevet i kapitel 2.

Disse oplysninger modtager pengeinstituttet ikke, og pengeinstituttet må her antage, at advokaten har indhentet de nødvendige oplysninger og vurderet dem korrekt.

Det kan tilføjes, at oplysningerne i realiteten er uden værdi for pengeinstitutterne. Som eksempel kan anføres, at det at få at vide at "Hans Hansen bosiddende xxvej i xxxkøbing med cpr. nr xxx" og som i øvrigt ikke har andet kundeforhold til banken end gennem en advokats klientkonto er værdiløs information. Hvad skal banken bruge oplysningen til?

I tillæg anføres at der ikke er EU-retlige aspekter uden at der er dokumentation herfor. Endvidere er der øjensynligt ikke foretaget et nabo check til Danmarks største samhandels partnere. Det kunne være interessant at vide hvorledes den tilsvarende problemstilling løses blandt være største EU-samhandlings partnere.

Væsentligst af alt er dog at der med lovforslaget er et væsentligt opgør med advokat/klientes fortrolighed.

Henset at de oplysninger der videregives til pengeinstituttet i realiteten er værdiløse og kun i meget ringe grad understøtter bekæmpelsen af hvidvask og terrorfinansiering er lovforslaget helt ude af proportioner.

Det kan suppleres, at advokatsamfundets hvidvask kontrol i til og med september 2024 viser, at kun 12 advokater ikke har levet op til kravene. Dette til trods for at advokatrådet har en risikobaseret tilgang ved udvælgelse af advokater til kontrol.

Afslutningsvis bør nævnes at det er rimeligt at advokater generelt skal gennemføre kend din kunde procedure for alle klienter. Denne del af lovforslaget kan med rette bibeholdes.

07.10.2024

Dansk Crowdfunding Forening

Søren Stenderup

MOB: +45 42476524

Email: kontakt@danskcrowdfundingforening.dk

Justitsministeren

Sendt pr. e-mail: insolvensretskontoret@jm.dk

Att.: Niels Dam Dengsøe Petersen

Den 4. oktober 2024

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven)

Justitsministeriet har den 9. september 2024 udsendt udkast til lov om ændring af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven).

Dansk Erhverv har hertil følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv bakker op om, at vi i Danmark og EU forebygger og bekæmper hvidvask og terrorfinansiering. Det er vigtigt, at vi lukker de huller, der måtte være for, at kriminelle kan hvidvaske penge, der stammer fra kriminalitet, eller finansiere terror.

Dansk Erhverv mener også, at det er vigtigt, at vi sikrer gode vilkår for danske virksomheder, så de ikke mødes af unødvendige administrative byrder. Kunsten handler om at finde den rigtige balance, så det er svært at være kriminel – men til gengæld ikke unødigt besværligt at drive en sund virksomhed til glæde for dansk økonomi, arbejdspladser og vores fælles velfærd. Det er derfor også vigtigt, at der lyttes til virksomhedernes oplevelser, så kravene ikke spænder ben, hvor det ikke er nødvendigt. I Dansk Erhverv er vi blandt andet optaget af nye og udbyggede digitale og AI-baserede løsninger til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering i offentligt-privat samarbejde.

Specifikke bemærkninger

I forlængelse af de generelle bemærkninger har Dansk Erhverv følgende specifikke bemærkninger:

Lovforslaget lægger op til, at der i loven skal indsættes en ny bestemmelse (§ 38 b) om advokaters samleklientkonti. Dansk Erhverv mener, at danske advokater med god ret nyder stor tillid i samfundet og udfører en væsentlig opgave for borgere, virksomheder og det offentlige. Det er vigtigt, at den tillid opretholdes, og at 'brodne kar' får vanskeligt ved at medvirke til kriminelle handlinger. Dansk Erhverv bakker derfor op om den nye bestemmelse.

Dansk Erhverv finder det positivt, at lovforslaget overholder princippet om fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet regulering. Herudover bakker Dansk Erhverv op om, at der gives pengeinstitutter og advokatbranchen den fornødne tid til at udarbejde og implementere processer, der understøtter de nye regler.

Hvis ovenstående giver anledning til spørgsmål, står vi naturligvis til rådighed for uddybende bemærkninger.

Med venlig hilsen

Poul Dahlgaard

Chefkonsulent og advokat

From: Michael Camphausen <mca@camphausen.dk>
Sent: 19-09-2024 09:33:03 (UTC +01)
To: £Proces- og Insolvensretskontoret (951s16) <Insolvensretskontoret@jm.dk>; Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Cc: Heidi Ravnholt (FT) <HER@FTNET.DK>
Subject: DAFINA høringssvar vedrørende udkast til lovforslag i høring - ændring af hvidvaskloven mht. pengeinstitutters adgang til oplysninger om reelle ejere af midler på klientkonti

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.

V r opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede dokumenter, som ikke er sikre, medmindre du stoler på afsenderen.

På vegne af **Dansk Fintech Alliance (DAFINA)** fremsendes hermed nedenstående **høringssvar** vedrørende ministeriets ovennævnte lovudkast i høring vedrørende ændring af hvidvaskloven.

DAFINA takker på denne vis for muligheden for at afgive nærværende høringssvar og skal således fremkomme med følgende bem rkn nger og opfordringer i relation til den foreslåede ændring af hvidvaskloven, hvad angår pengeinstitutters adgang til oplysninger om reelle ejere af midler på advokaters samlede klientbankkonti:

DAFINA kan som udgangspunkt støtte forslaget og har således forståelse for baggrunden for og motivationen af forslaget.

Vi skal dog bemærke, at den foreslåede ændring af hvidvaskloven, nærmere bestemt forslaget til den nye bestemmelse i lovens   38 b (især bestemmelsens stk. 3), som i grunden berører forholdet mellem pengeinstituttet, pengeinstituttets kunde i form af advokaten, og pengeinstituttets kundes kunde i form af advokatens klient (den reelle ejer af midlerne på klientkontoen), *ikke* må føre til en udhuling eller udvanding af AML-reguleringens (både i EU og DK) helt grundlæggende principper og regler om kundebegrebet i hvidvasklovens forstand med betydning i forhold til eksempelvis lovens regulering af kundekendskabsprocedurer.

Det følger således af hvidvasklovens   2, at ved et kundeforhold i lovens forstand forstås *”en forretningsforbindelse med en kunde eller udførelse af en enkeltstående transaktion for en kunde”*, og at ved en forretningsforbindelse i lovens forstand forstås et *”kundeforhold, som etableres af virksomheden ... omfattet af loven, der på etableringstidspunktet forventes at blive af en vis varighed, og som kan omfatte oprettelse af kundekonto, kundedepot, iværksættelse af transaktioner og andre aktiviteter, herunder rådgivningsopgaver, for kunden”*.

Lovens kundebegreb i så henseende er uddybet nærmere i Finanstilsynets hvidvaskvejledning, hvori følgende bl.a. anføres (i vejledningens del 3 – vores fremhævninger):

”Hvidvasklovens kundebegreb omfatter alene egne kunder og således ikke kunders kunder. Tilsvarende omfatter lovens forretningsforbindelsesbegreb alene egne forretningsforbindelser og således ikke forretningsforbindelsers forretningsforbindelser. Der skal dermed ikke gennemføres kundekendskabsprocedurer i forhold til kunders kunder eller forretningsforbindelsers forretningsforbindelser, og transaktionsoverv gning skal alene omfatte de midler, som overføres/modtages via kundes konto.”

Dette udtrykkes ofte i praksis således, at kundekendskabsprocedurer i AML-reguleringens forstand omfatter KYC og *ikke* KYCC (dvs. *ikke* Know Your Customer’s Customer).

Dette indebærer dermed, at pengeinstituttet *ikke* skal gennemføre kundekendskabsprocedurer mv. i forhold til advokatens klienter, og at pengeinstituttet ikke i øvrigt i sin AML-håndtering skal behandle/betr gte advokatens klienter som sine egne kunder. Dette må lovforslagets nye bestemmelse således ikke ændre på, hverken direkte eller

indirekte, og denne afklaring og præcisering bør alt andet lige fremgå udtrykkeligt af lovbemærkningerne til den nye bestemmelse, således at der ikke kan opstå unødigt fortolkningstvivl i så henseende.

Vi skal derfor **opfordre** til, at det præciseres i lovbemærkningerne, at bestemmelsen ikke ændrer på, at pengeinstituttets kundeforhold/forretningsforbindelsesforhold, herunder pengeinstituttets ret og pligt til at gennemføre kundekendskabsprocedurer, alene omfatter selve advokaten som kontoholder og *ikke* direkte eller indirekte skal eller kan udstrækkes til også at omfatte advokatens klienter, hvilke klienter (virksomheder og personer) således ikke indgår i et kundeforhold/forretningsforbindelsesforhold til pengeinstituttet forbundet med klientkontoen som sådan.

Vi skal samtidig **opfordre** til, at det herudover præciseres i lovbemærkningerne, at bestemmelsen ikke skal udstrækkes, heller ikke i praksis ved analogislutninger eller lignende, til at gælde direkte eller indirekte i andre situationer, hvor pengeinstituttets kunder holder klientkonti, sikringskonti eller lignende samlekonti med midler tilhørende pengeinstituttets kunders kunder. Pligten i medfør af den nye bestemmelse til at stille de pågældende identitetsoplysninger mv. (omhandlende kundens kunder) til rådighed for pengeinstituttet gælder således kun i forhold til advokater og disse samleclientkonti. Denne afgrænsning bør tilsvarende fremgå udtrykkeligt af lovbemærkningerne.

Pligten i medfør af den nye bestemmelse til at stille identitetsoplysninger mv. til rådighed for pengeinstituttet kan med andre ord ikke direkte eller indirekte overføres til også at gælde for eksempelvis betalingsudbydere (betalingsinstitutter, e-pengeinstitutter mv.) i forhold til disses lovpligtige sikringskonti (safeguarding accounts) hos pengeinstitutter til lovmæssig sikring (safeguarding) af betalingsudbydernes kunders midler.

Henset til de tusindvis af kunder og transaktioner, som den enkelte betalingsudbyder opererer med (dvs. et omfang og volumen, der alt andet lige langt overstiger en advokats klientportefølje), vil det i praksis umuliggøre driften af eksempelvis et betalingsinstitut, hvis betalingsudbyderen (der fuldt ud er omfattet af hvidvaskloven og dermed selv er underlagt KYC-forpligtelser mv. i samme omfang som pengeinstituttet) skal have tilsvarende pligt til at overdrage alle KYC-oplysninger mv. på egne kunder til det pengeinstitut, hvori sikringskontoen føres. Dette ændrer naturligvis ikke på, at betalingsudbyderne i praksis er indforståede med at udlevere oplysninger til brug for et pengeinstituts stikprøver og undersøgelser af enkeltssager i et rimeligt omfang.

Som nævnt indledningsvis skal sådanne præciseringer og afklaringer i lovbemærkningerne sikre, at der ikke med den nye lovbestemmelse nu eller på sigt sker en udhuling eller udvanding af AML-reguleringens helt grundlæggende principper og regler som beskrevet ovenfor, dvs. for at undgå en regulatorisk glidebane, så at sige, i både lovgivningen og i praksis (især i den finansielle sektor/banksektoren).

Såfremt ovenstående måtte give anledning til spørgsmål eller afklaringer, står DAFINA naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Dansk Fintech Alliance (DAFINA)

Justitsministeriets Insolvensretskontor
Att.: Niels Dam Dengsøe Petersen

DI høringssvar om Pengeinstitutters adgang til oplysninger om reelle ejere af midler på advokaters samlekliebankkonti

Justitsministeriet sendte den 9. september udkast til lov om ændring lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) m.v. i høring. Dansk Industri (DI) takker for muligheden for at afgive høringssvar og stiller sig til rådighed for tilsynets videre arbejde.

Generelle bemærkninger

Med lovforslaget lægger Justitsministeriet op til nye byrder for advokater og deres klienter og yderligere undtagelser til advokaters lovbestemte tavshedspligt.

DI har forståelse for den særlige omstændighed, der ligger til grund for nærværende lovforslag, og er enige med Justitsministeriet i, at advokater generelt nyder stor tillid i samfundet og retssystemet, og DI anerkender det særlige ansvar, der påhviler dem.

Det er DI's klare opfattelse, at Danmarks advokatstand generelt er meget kompetente og troværdige, og at klientens tillid til advokaten, herunder dennes tavshed, er en forudsætning for den retssikkerhed, vi værner om i Danmark.

Reaktionen på handlinger fra advokater, som ikke lever op til disse standarder, bør derfor tilgås varsomt; med påpasselighed mod overimplementering, særligt hvor den påvirker retssikkerheden og pålægger unødvendigt store byrder - noget som regeringen i forvejen aktivt arbejder for at nedbringe.

Samtidig er det vigtigt at slå fast, at regningen for nye byrder i sidste ende betales af dem, der benytter advokaters rådgivning og bistand i form af højere priser. Retssikkerheden påvirkes, når klienter af økonomiske hensyn udviser tilbageholdenhed med at prøve ellers legitime krav.

Specifikke bemærkninger

Som uddybning af ovenstående generelle bemærkninger har DI en række specifikke bemærkninger og anbefalinger til den foreslåede lovændring og lovbemærkningerne.

§ 1 Ad indhentelse og kontrol af oplysninger om reelle ejere - § 38b, stk. 1 og 2

Med lovforslagets § 38b, stk. 1, lægger Justitsministeriet op til, at advokater, der ikke allerede er omfattet af hvidvaskreglerne efter § 1, stk. 1, nr. 13, skal indhente identitetsoplysninger på klientens reelle ejere, når klienten indsætter *betroede midler* på en samle klientbankkonto. Identitetsoplysningerne skal endvidere kontrolleres, jf. § 38b, stk. 2.

Det fremgår ikke specifikt af lovforslaget, hvad der anses for *betroede midler*. DI lægger til grund, at *betroede midler* skal forstås *både* som de midler, der helt eller delvist udgør 'klienttilsvaret', der er det samlede beløb, som er betroet advokaten eller advokatselskabet som led i advokatvirksomhed, jf. § 2, stk. 1, og enhver anden indbetaling på samle klientbankkontoen.

Det er dog ikke umiddelbart klart, hvorvidt *fejlindbetalinger* også er omfattet af lovforslagets bestemmelser. DI opfordrer til at dette præciseres i lovforslagets bemærkninger.

Såfremt DI's forståelse af lovforslaget i sin nuværende form er korrekt, er det DI's opfattelse, at lovforslaget ikke sikrer den nødvendige proportionalt mellem indgreb og mål ved at undlade at introducere undtagelser. Dette skal også ses i lyset af, at Justitsministeriet selv påpeger, at de problemstillinger, der er påvist i dokumentaren 'Den Sorte Svane', ikke i sig selv vedrører spørgsmålet om indhentelse og kontrol af reelle ejeres identitetsoplysninger¹.

Som eksempler på situationer, der bør undtages kravet, kan nævnes rets- og berammelsesafgifter, som i dag ofte betales via advokatens samle klientkonto, samt tinglysningsafgifter og klagegebyrer til det offentlige.

DI understreger behov for i videst muligt omfang at beskytte retssikkerheden og undgå at pålægge unødigt byrdefulde regler, der går videre end nødvendigt, og anbefaler, at Justitsministeriet afsøger muligheden for at undtage visse former for indbetalinger - eventuelt ved at nedsætte en arbejdsgruppe, som kan identificere relevante undtagelser.

¹ Se lovforslagets s. 3, tredje afsnit.

§ 1 Ad identitets- og kontroloplysninger til pengeinstitutter - §38b, stk. 3

Af hensyn til den særlige situation, lovforslaget søger at imødegå, forstår DI, at Justitsministeriet og Finansministeriet finder det uhensigtsmæssigt, at advokaten inden for de nuværende regler ikke kan stille identifikationsoplysninger og kontroldokumenter til rådighed for pengeinstituttet, der stiller samleklientbankkontoen til rådighed. DI opfordrer dog kraftigt til, at reglerne i videst muligt omfang tager hensyn til retssikkerheden.

Efter lovforslagets nuværende ordlyd skal identifikations- og kontroloplysninger stilles til rådighed for pengeinstituttet *'uden ugrundet ophold'*. DI er glade for, at udtrykket præciseres i lovforslagets bemærkninger og noterer, at oplysningerne som hovedregel skal stilles til rådighed samme dag.

DI påpeger, at der kan være flere tilfælde, hvor det i praksis vil være meget svært eller umuligt for advokaten at stille oplysningerne til rådighed samme dag, og bemærker, at Justitsministeriet selv påpeger, at pengeinstitutterne af hensyn til retssikkerheden bør være påpasselige med at spærre for enkelte ind- og udbetalinger². Det gælder særligt – men ikke udelukkende – for de mindre advokatvirksomheder. DI understreger vigtigheden af, at dette forsigtighedsprincip efterleves i praksis.

Sidst noterer DI, at lovforslagets bemærkninger påpeger, at indhentelse, kontrol og tilgængeliggørelse kan ske *forud* for, at klientens midler indsættes på advokatens samleklientbankkonto. DI er positive over denne mulighed, men noterer også, at det er uklart, hvornår advokaten skal sikre, at tidligere fortsat er gyldige³, eksempelvis hvor kontroldokumenterne ikke har en kendt udløbsdato. DI håber dette vil blive præciseret enten i lovforslagets bemærkninger eller efterfølgende vejledningsmateriale.

Ad økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

DI forventer, at lovforslaget vil pålægge danske virksomheder en ikke ubetydelig ekstra byrde i antal timer brugt på at indhente, kontrollere og tilgængeliggøre de nødvendige oplysninger. Derudover tillægges eventuelt omkostninger til nye IT-systemer eller integration af eksisterende systemer.

DI er derfor uenig med Erhvervsstyrelsen i, at lovforslagets samlede administrative konsekvenser ikke vil overstige 4 mio. kr., og anbefaler, at beregningen kvantificeres yderligere.

² Se lovforslagets s. 15f.

³ Se lovforslagets s. 27, første afsnit.

§ 2 Ad ikrafttrædelsestidspunkt

Det er kommet DI til kundskab, at lovforslaget først forventes behandlet i Folketinget i februar 2025. Af hensyn til at pengeinstitutterne og advokatbranchen får den fornødne tid til at udarbejde og implementere processer, der understøtter de nye regler, opfordrer DI til, at loven først træder i kraft tidligst d. 1 januar 2026.

Med venlig hilsen

Emil Fink-Jensen, Fagleder, DI

Justitsministeriet

Sendt til: insolvensretskontoret@jm.dk

Dato 7. oktober 2024

Høringssvar over Lov om ændring af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) (Pengeinstitutters adgang til oplysninger om reelle ejere af midler på advokaters samlekklientbankkonti)

Danske Advokater takker for muligheden for at afgive høringssvar. Høringssvaret er udarbejdet i samarbejde med Danske Advokaters fagudvalg for hhv. advokatret og -etik, arveret og dødsboskifteret, familieret, insolvensret og inkasso samt Danske Insolvensadvokater, Danske Inkassoadvokater, Danske Arveretsadvokater og Danske Familieadvokater og med input fra en række medlemmer, der repræsenterer branchen med henblik på at inddrage faglig og praktisk ekspertise.

Overordnede bemærkninger

Efter de gældende regler kan advokater som udgangspunkt ikke videregive klienters identitetsoplysninger til andre, herunder pengeinstitutter uden klientens samtykke, da advokaten er underlagt tavshedspligt.

Med lovforslaget vil advokater blive forpligtet til at indhente identifikationsoplysninger (id-oplysninger) fra alle klienter, der har midler på advokatens samlekklientkonto, og stille disse til rådighed for den kontoførende bank.

Formålet med lovforslaget er således, at bankerne skal have adgang til id-oplysninger på alle med midler på klientkontoen, så de kan foretage den allerede i dag lovpligtige kundekendskabsprocedure (KYC) for at kunne forebygge hvidvask.

Danske Advokater støtter, at der nu skabes klarhed om advokatvirksomheders pligt til at gøre id-oplysninger tilgængelige for bankerne i form af en egentlig lovhjemmel.

Danske Advokater finder det dog bekymrende, at det af lovprogrammet fremgår, at lovforslaget først skal fremsætte i februar 2025 som en del af et større lovforslag, hvilket mindsker muligheden for, at Folketinget tager selvstændigt stilling til forslaget.

Vores bemærkninger til lovforslaget er inddelt i følgende emner:

1. Tavshedspligten
2. Tidsfaktoren
3. Rammerne for id-oplysninger
4. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet
5. Ikrafttrædelsesdatoen

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Uddybende bemærkninger

1. Tavshedspligten

Advokater har en særlig status i retsstaten. Advokatens tavshedspligt, vidneudelukkelsesrettighed og klientfortrolighed er vigtige elementer for at skabe et fortroligt rum mellem advokat og klient, og dermed for advokatens muligheder for at sikre klientens retssikkerhed bedst muligt.

Danske Advokater er forstående over for lovforslagets overordnede formål. Dog vil vi gerne flage vigtigheden af ikke at udhule advokaters tavshedspligt. Derfor er det vigtigt, at lovforslaget og fremgangsmåden ikke får afsmittende virkning på andre områder.

2. Tidsfaktoren

Lovforslaget indeholder bestemmelse om, at id-oplysninger uden ugrundet ophold skal stilles til rådighed for banken, hvori samle klientkonto føres. Lovforslagets bemærkninger lægger op til, at dette skal ske samme dag og kun i ganske snævre tilfælde kan ske senere og i så fald kun efter aftale med pengeinstituttet.

En frist på samme dag vil i flere tilfælde være praktisk umulig at overholde, fordi det ikke er realistisk, at id-oplysninger kan indhentes samme dag, fx hvis klienten befinder sig i en anden tidszone, eller fordi en indbetaling sker sent på dagen. Det er heller ikke altid kendt for advokaten, hvornår en indbetaling finder sted, og advokaten vil således ikke altid på forhånd have haft mulighed for at indhente id-oplysninger på klienten.

Også mindre advokatvirksomheder, som ikke har en bogholder ansat på daglig basis, eller som fx ikke holder åbent alle dage, vil have svært ved at møde kravet om samme dag.

Danske Advokater mener, at formålet ikke vil blive forspildt ved, at advokaten får en mere realistisk frist på et par dage.

Danske Advokater opfordrer derfor til, at advokaten får en rimelig frist til at indhente og gøre oplysningerne tilgængelige, og pengeinstituttet bør stille et system til rådighed, så oplysningerne nemt og sikkert kan gøres tilgængelige.

3. Rammerne for id-oplysninger

Advokatens klient anses som den reelle ejer af midlerne

Danske Advokater hilser det velkomment, at lovforslaget definerer den reelle ejer som værende advokatens klient, når betroede midler bliver indsat på samle klientkontoen af en anden end advokatens klient, jf. s. 16 i lovforslaget. Hvor der står:

”... i de tilfælde, hvor betroede klientmidler bliver indsat på en samle klientbankkonto af en anden end advokatens klient, f.eks. en modpart som opfølgning på et forlig eller en retsafgørelse eller en inkassodebitor som led i afvikling af skyldforhold, er advokatens klient at anse som den reelle ejer af midlerne. Derfor vil advokaten også efter den foreslåede bestemmelse skulle indhente og kontrollere advokatens klients identitetsoplysninger”

Fælles for de opregnede eksempler er, at det indbetalte beløb tilkommer advokatens klient, hvilket ikke altid er tilfældet. Det kan fx ske, at køber og sælger i en handel om fast ejendom, hvor advokaten repræsenterer køberen, aftaler, at tinglysningsafgiften

skal deles mellem parterne, og sælgeren derfor indbetaler sin halvdel til køberens advokats klientkonto, eller at køberen i en virksomhedsoverdragelse, hvor advokaten repræsenterer sælgeren, indbetaler købesummen til advokatens samlekklientkonto. Advokaten er i disse transaktioner omfattet af hvidvaskloven i forhold til sin klient, men ikke i forhold til modparten. Hvis transaktionen ikke gennemføres, vil det beløb, som sælgeren af ejendommen eller køberen af virksomheden har indbetalt, skulle tilbagebetales til denne. I disse situationer har advokaten gennemført KYC i forhold til sin klient. *Danske Advokater læser forslaget således*, at indførelsen af § 38 b i hvidvaskloven betyder, at advokaten stadig skal gennemføre KYC på sin klient og nu også gøre id-oplysningerne tilgængelige for banken, men at advokaten fortsat ikke skal indhente id-oplysninger på indbetaleren, da advokaten på tidspunktet for modpartens indbetaling berettiget kan gå ud fra, at transaktionen gennemføres, således at beløbet tilkommer klienten.

Kontinuerlige indbetalinger til samme klient

Det kan forekomme, at indbetalinger fra tredjemand til fordel for advokatens klient sker over en længere periode, undertiden i årevis og med mere eller mindre regelmæssige intervaller. Dette er fx tilfældet i mange arbejdsskadesager, hvor et forsikringsselskab overfører beløb til skadelidtes advokat.

Danske Advokater læser lovforslaget således, at advokaten kan indhente id-oplysninger på forhånd og i forbindelse med første indbetaling så skal kontrollere, at id-oplysningerne fortsat er valide, inden de gøres tilgængelige for banken, jf. lovforslagets bemærkninger s. 14 f. Efterfølgende indbetalinger på samlekklientkontoen vedr. samme klient i samme sag vil ikke udløse yderligere kontrol fra advokatens side, da banken allerede har modtaget valide id-oplysninger om klienten i sagen. Danske Advokater opfordrer til, at dette bliver bekræftet af ministeriet og evt. præciseret i bemærkningerne til lovforslaget.

Fejlindbetalinger

En samlekklientkonto er en åben konto, som klienter og andre kan overføre penge til. Det kan ske, at der ved fejl bliver overført til samlekklientkontoen i stedet for driftskontoen, eller at der kommer fejlindbetalinger fra andre.

Tilsvarende kan fx gøre sig gældende, når advokater bistår med dødsbøbehandling i form af private skifter og bobestyrerboer. Her opretter advokaten ofte en separat konto i boets navn. I bobestyrerboer oprettes altid en separat konto i boets navn. Det sker imidlertid meget ofte, at offentlige myndigheder (fx Skattestyrelsen og kommuner) og private virksomheder (fx forsyningsselskaber) ikke ser sig i stand til at indbetale boets tilgodehavender på boets separate konto. I stedet for indbetaler disse myndigheder og virksomheder beløbene til advokatvirksomhedens samlekklientkonto. Der er ofte tale om mindre beløb på få hundrede eller få tusinde kroner. Straks når indbetalingen er sket, sørger advokaten for at overføre beløbet fra samlekklientkontoen til boets separate konto, hvortil midlerne rettelig skulle være indbetalt. Det vil medføre en betydelig administrativ byrde og et betydeligt øget tidsforbrug (og dermed yderligere omkostninger for borgerne), hvis advokaten får pligt til at stille id-oplysninger om sin klient til rådighed, hver gang Skattestyrelsen eller en kommune eller et forsyningsselskab ved en fejl indbetaler et mindre beløb på samlekklientkontoen.

Danske Advokater mener, at sådanne fejlindbetalinger ikke bør være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Danske Advokater opfordrer ministeriet til at præcisere i

bemærkningerne, at fejlindbetalinger ikke er omfattet af id-forpligtelsen, så længe beløbet straks tilbageføres/overføres til korrekte konto.

Undtagelser

Med lovforslaget lægges op til, at alle midler på klientkontoen skal være omfattet af id-kravet. Der er dog visse posteringer, hvor formålet med loven ikke nødvendigvis fremmes ved indhentelse af id-oplysninger. Ved at lave undtagelser for disse posteringer, vil der kunne spares en del administrativt arbejde.

Danske Advokater anbefaler derfor, at ministeriet overvejer, om visse midler på samleclientkontoen kan undtages for id-forpligtelsen. Det kunne fx være berammelsesafgifter, klagegebyrer, tinglysningsafgifter og retsafgifter.

Insolvenssager

Lovforslaget omtaler ikke sager om tvangsopløsning og konkurs. Hvis sådanne bliver omfattet af hvidvaskloven, fordi der som led i behandlingen skal sælges fast ejendom eller gennemføres en virksomhedsoverdragelse, fremgår det af Advokatrådets reviderede vejledning om hvidvaskloven, at likvidator/kurator i disse tilfælde skal anse sig selv som klienten og derfor gennemføre KYC på sig selv.

Det kan ske, at den advokat, der er udpeget som likvidator i en tvangsopløsningssag, ved en indbetaling til sin samleclientkonto kommer i besiddelse af midler, der tilkommer selskabet. *Danske Advokater går ud fra*, at advokaten/likvidator i disse tilfælde – således som det er tilfældet i konkursboer (hvor tilsynsbekendtgørelsen stiller krav om, at der oprettes en separat klientkonto) vil skulle stille id-oplysninger om sig selv til rådighed for pengeinstituttet, og finder, at dette som et spørgsmål af praktisk betydning bør fremgå af lovforslagsbemærkningerne.

Opbevaring og sletning af identifikationsoplysninger

I den nuværende hvidvasklov er der pligt til at opbevare id-oplysninger m.m. i mindst fem år efter kundeforholdets ophør eller den enkeltstående transaktions gennemførelse, samt krav om at personoplysninger skal slettes efter fem år (hvidvasklovens § 30, stk. 2).

Der er i lovforslaget og dets bemærkninger ikke taget stilling til, hvordan og hvornår pengeinstitutternes skal foretage sletning af modtagne id-oplysninger m.m.

Danske Advokater forstår det således, at advokaten ikke er forpligtet til at opbevare id-oplysningerne i fem år – i de situationer, hvor advokatens sag ikke er omfattet af hvidvaskloven, og denne lovs § 30 derfor ikke finder anvendelse. Derimod vil banken have pligt til at opbevare dem i 5 år, idet banken er omfattet af hvidvaskloven. Det bemærkes i den sammenhæng, at det kan være uklart, hvornår 5 års fristen løber fra.

Rækkevidden

Lovforslaget retter sig målrettet mod advokatvirksomheder og deres foreslåede forpligtelse til at indhente og stille ID-oplysninger til rådighed. Danske Advokater noterer, at en tilsvarende bestemmelse ikke er foreslået for andre brancher, som fx for inkassovirksomheder, hvor hensynene i forhold hvidvaskforebyggelse må være de samme.

De krav, der stilles til inkassovirksomheder, er nærmest identiske med dem, der stilles til advokatvirksomheder fsva. håndtering af klientmidler, jf. bekg. om autorisation og sikkerhedsstillelse mv. ved udøvelse af inkassovirksomhed.

Når formålet med lovforslaget er at forebygge hvidvask ved at sikre, at klienter, der har midler på en samle klientkonto, kan identificeres, og dermed opfylder bankernes krav om identifikation af kontoindehavere, virker det mærkværdigt, at lovforslaget ikke også omfatter de virksomheder, der er omfattet af Lov om inkassovirksomhed.

Inkassovirksomheder har også samle klientkonti på samme måde som advokater, og derfor gælder den samme problemstilling for inkassovirksomheder.

Ved at undtage inkassovirksomheder fra kravet om identifikation, løses den rejste problemstilling ikke. Derudover forvrider det konkurrencen på inkassomarkedet, da inkassovirksomheder undtages fra at skulle bruge betydelige ressourcer på at indhente og opbevare identifikationsdokumentation. Inkassovirksomheder vil også kunne behandle inkassosager langt hurtigere end advokater, da advokater først kan påbegynde den faktiske sagsbehandling, når der er etableret kontakt med de reelle ejere af klientens virksomhed og id-dokumentation er blevet indhentet og bekræftet.

Danske Advokater opfordrer på den baggrund til, at det overvejes om lovforslaget skal udvides til at omfatte alle, der anvender samle klientkonti.

4. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Erhvervsstyrelsen har vurderet, at lovforslagets samlede administrative konsekvenser ikke vil overstige 4 mio. kr. Grundlaget for denne vurdering fremgår ikke af lovforslaget.

Det er Danske Advokaters opfattelse, at denne vurdering ikke afspejler de reelle omkostninger, som en gennemførelse af den foreslåede nye § 38 b i hvidvaskloven vil medføre. Efter Danske Advokaters vurdering vil det reelle beløb - alene på advokatsiden - ligge væsentligt meget over 4 mio. kr. Dertil kommer udgifter for de mange klienter, der vil skulle afgive identitetsoplysninger og kontrol dokumenter, som beviser deres identitet, til advokater, når klienter har midler stående på advokaters samle klientkonti.

Danske Advokater beder om, at de administrative konsekvenser for erhvervslivet kvalificeres for såvel løbende konsekvenser som omstillingsomkostninger, da de forudsete udgifter forventes at ligge væsentligt over 4 mio. kr.

Til baggrund kan oplyses, at lovforslaget vil medføre yderligere administrative byrder for såvel store som små advokatvirksomheder. For en stor advokatvirksomhed udgør fordelingen af hvidvasksager/ikke-hvidvasksager nogenlunde 20/80. Mange advokatvirksomheder vil – afhængig af deres konkrete fordeling af sager – blive pålagt en betydelig administrativ byrde med at indhente id-oplysninger og gøre dem tilgængelige for pengeinstitutterne for en stor mængde sager, hvor de – på baggrund af den gældende lovgivning – ikke i dag har haft pligt til at gøre det. Det samme gælder for mange mindre og mellemstore virksomheder, som i dag har fravalgt hvidvaskpligtige sager; her vil de skulle have helt nye procedurer og evt. nye it-værktøjer.

Danske Advokater er desuden bekymrede for, hvordan forslaget vil komme til at påvirke opstartsvirksomheder, som allerede i dag har svært ved at få etableret en konto. Vi står gerne til rådighed for yderligere drøftelser desangående.

5. Ikrafttrædelsesdatoen

Efter lovforslaget skal regler træde i kraft den 1. juli 2025.

Danske Advokater vil gerne gøre opmærksom på, at der er tale om væsentlige ændringer af advokaternes arbejdsgange, som skal implementeres. Det forventes, at der skal udvikles it-systemer, der kan hjælpe med håndteringen af de nye krav. Det er dog ikke muligt at udvikle it-systemer til håndtering af de nye krav, før reglerne er kendte og altså vedtaget af Folketinget. Det er derfor vigtigt, at der er mindst 6 måneder mellem vedtagelse af reglerne i Folketinget til ikrafttrædelsen.

Af lovprogrammet for 2024-25 fremgår, at dette lovforslag forventes fremsat i et andet lovforslag i februar 2025.

Danske Advokater opfordrer til, at ikrafttrædelsesdatoen rykkes til tidligst 1. januar 2026, så princippet om fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet regulering fortsat overholdes, og der bliver tid til implementeringen af de nye regler.

Afsluttende bemærkninger:

Danske Advokater står gerne til rådighed for uddybende spørgsmål eller dialog.

Med venlig hilsen

Charlotte Hvid Olavsgaard
Specialkonsulent
cho@danskeadvokater.dk

Justitsministeriet
Att.: Niels Dam Dengsøe Petersen
Sendt pr. e-mail til insolvensretskontoret@jm.dk

FINANS
DANMARK

Høringssvar til forslag til ændring af hvidvaskloven (advokaters samle klientbankkonti)

Resumé

Fra Finans Danmarks side ser vi positivt på, at lovforslaget fastslår hjemmelsgrundlaget for, at advokaterne skal indhente og dele identitets- og kontroloplysninger med pengeinstitutterne på de klienter, der ejer midler på advokaternes samle klientbankkonti. De pågældende klienter er således kunder hos advokaterne og ikke pengeinstitutterne, hvorfor institutterne er afhængige af oplysninger fra advokaterne i relation til opfyldelse af hvidvasklovens krav vedrørende reelle ejere og forpligtelsen til at foretage sanktionsscreening.

Vi noterer os, at der i lovforslaget henvises til eksemplerne fra dokumentaren "Den sorte svane", og at lovforslaget vil vanskeliggøre muligheden for at misbruge samle klientbankkonti. Vi deler forhåbningen, men skal også samtidig bemærke, at pengeinstitutterne ikke kan kontrollere om de videregivne oplysninger fra en advokat er korrekte, og om oplysningerne dækker alle advokatens klienter med midler på samle klientbankkontoen, hvilket bør afspejles i lovbemærkningerne. Pengeinstitutterne vil derfor heller ikke have mulighed for at identificere et tilfælde som i "Den sorte svane", hvor en advokat bistår en kriminel og lader denne benytte advokatens samle klientbankkonto, medmindre pengeinstituttet af andre årsager, f.eks. gennem pengeinstituttets normale monitorering bliver opmærksom på den usædvanlige adfærd.

Vi mener derudover, at ansvarsfordelingen mellem pengeinstitutterne og advokaterne flere steder skal tydeliggøres i lovbemærkningerne til lovforslaget. Det bør herunder understreges, at pengeinstitutterne skal kunne lægge oplysninger fra advokaterne til grund for deres håndtering af de reelle ejere af samle klientbankkontiene. Lovforslaget indeholder dertil uklarheder blandt andet i forhold til, hvornår oplysningerne fra advokaterne skal stilles til rådighed for pengeinstitutterne. Uklarhederne har blandt andet betydning i forhold til institutternes sanktionsscreening, hvorfor de bør afklares.

Høringssvar

7. oktober 2024
Dok: FIDA-300870041-346-v1

Høringssvar til forslag til lov om ændring af hvidvaskloven (advokaters samleklie-entbankkonti)

Generelle bemærkninger

Finans Danmark takker for muligheden for at give bemærkninger til forslaget til lov om ændring af hvidvaskloven.

Lovforslaget omhandler advokaters pligt til at give pengeinstitutters adgang til oplysninger om reelle ejere af midler på advokaters samleklieentbankkonti.

Fra Finans Danmarks side ser vi positivt på, at lovforslaget fastslår hjemmelsgrundlaget for, at advokaterne skal indhente og dele identitets- og kontroloplysninger med pengeinstitutterne på de klienter, der ejer midler på advokaternes samleklieentbankkonti. De pågældende klienter er således kunder hos advokaterne og ikke pengeinstitutterne, hvorfor institutterne er afhængige af oplysninger fra advokaterne i relation til opfyldelse af hvidvasklovens krav vedrørende reelle ejere og forpligtelsen til at foretage sanktionsscreening.

Vi noterer os, at der i lovforslaget henvises til eksemplerne fra dokumentaren "Den sorte svane", og at lovforslaget vil vanskeliggøre muligheden for at misbruge samleklieentbankkonti. Vi deler forhåbningen, men skal også samtidig bemærke, at pengeinstitutterne ikke kan kontrollere om de videregivne oplysninger fra en advokat er korrekte, og om oplysningerne dækker alle advokatens klienter med midler på samleklieentbankkontoen, hvilket bør afspejles i lovbemærkningerne. Pengeinstitutterne vil derfor heller ikke have mulighed for at identificere et tilfælde som i "Den sorte svane", hvor en advokat bistår en kriminel og lader denne benytte advokatens samleklieentbankkonto medmindre pengeinstituttet af andre årsager, f.eks. gennem pengeinstituttets normale monitorering bliver opmærksom på den usædvanlige adfærd.

Det er endvidere vigtigt for os at understrege, at pengeinstitutterne er forpligtet til at foretage tilstrækkelige kundekendskabsprocedurer på den advokat, der er instituttets kunde, men instituttet skal ikke gennemføre en kundekendskabsprocedure på advokatens klienter. Advokaterne skal derfor selv overvåge deres klienter og gennemføre kundekendskabsprocedurer i det omfang, at de er forpligtet til det efter hvidvaskloven. Pengeinstitutterne skal alene indhente identitetsoplysninger og gennemføre rimelige foranstaltninger for at kontrollere identiteten af de af advokatens klienter, der på et givent tilfælde skal betragtes som reelle ejere af advokatens samleklieentbankkonto, og dertil foretage sanktionsscreening

Høringssvar

7. oktober 2024

Dok. nr.:

FIDA-300870041-346-v1

af de reelle ejere. I forlængelse af denne ansvarsdeling, der følger af lovgivningen, er det endvidere vigtigt at understrege, at pengeinstitutterne i forhold til samleklientbankkonti skal reagere på den samlede aktivitet på kontoen sammenholdt med instituttets kendskab til advokaten, herunder advokatens oplysninger om forventet brug af kontoen. Pengeinstitutterne vil derimod ikke kunne overvåge om enkelte transaktioner på kontoen er i overensstemmelse med advokatens forventede brug af kontoen, da pengeinstituttet ikke vil have kendskab til, hvad der ligger til grund for den enkelte transaktion. De ovennævnte forhold skal afspejles i lovbemærkningerne.

Sammenholdt med at det af lovbemærkningerne følger, at advokaten har en pligt til at sikre sig, at de indhentede identitets- og kontroloplysninger er aktuelle og gyldige, mener vi dertil, at det skal understreges i lovbemærkningerne, at pengeinstitutterne skal kunne lægge advokatens oplysninger til grund.

Endelig vil vi opfordre til, at det i lovbemærkningerne præciseres, at det ikke udgør outsourcing, at advokaten indsamler legitimation mv. og stiller dette til rådighed for pengeinstituttet.

Høringssvar

7. oktober 2024

Dok. nr.:

FIDA-300870041-346-v1

Konkrete bemærkninger

Nedenfor følger Finans Danmarks bemærkninger til de enkelte dele af lovforslaget.

§ 1

§ 38 b, stk. 1

Bestemmelsen angiver forpligtelsen for advokater til at indhente identitetsoplysninger på de reelle ejere af midlerne på samleklientbankkontoen.

Det bør præciseres i forarbejderne hvilke identitets- og kontroloplysninger, der skal indhentes og videregives, i de tilfælde, hvor klienten / den reelle ejer er en juridisk person. Det skal endvidere overvejes, om der i stk. 1, direkte bør henvises til hvidvasklovens § 11. Det vil blandt andet sikre, at rammerne for indhentning af oplysninger vil følge den til enhver tid offentliggjorte vejledning til § 11.

I lovbemærkningerne s. 13 anføres, det at "lovforslaget ikke i øvrigt berører pengeinstitutternes forpligtelser efter hvidvaskloven i forhold til reglerne om reelle ejere...". Betydningen af sætningen er uklar, og giver anledning til at understrege, at pengeinstitutterne ikke har mulighed for at kontrollere at advokatens oplysninger om klientens identitet er korrekt.

§ 38 b, stk. 2

I lovbemærkningerne til stk. 2, henvises til, at: "Begrebet "med sikkerhed ved" skal forstås således, at der ikke må foreligge omstændigheder, som giver anledning til tvivl om, at oplysningerne om den eller de reelle ejere er forkerte". I forlængelse af det anførte under vores generelle bemærkninger opfordrer vi her til, at det tilføjes, at "*Pengeinstitutterne skal således kunne lægge identitets- og kontroloplysningerne fra advokaten til grund*".

§ 38 b, stk. 3

Bestemmelsen omhandler hvornår advokaterne skal stille de krævede oplysninger til rådighed for pengeinstitutterne. I henhold til bestemmelsen skal oplysningernes stilles til rådighed uden ugrundet ophold og der gives mulighed for, at advokaterne i særlige tilfælde inden for rimelig tid kan stille oplysningerne til rådighed for pengeinstitutterne efter indbetalingen af midlerne.

Muligheden for først efterfølgende at stille de krævede oplysninger til rådighed vil alt andet lige være en udfordring i forhold til særligt pengeinstitutternes forpligtelse til dagligt at foretage sanktionsscreening af de reelle ejere. En udfordring, der må antages ikke at blive mindre med de kommende krav til sanktionsscreening i forordning om straksbetalinger i euro. Hvis man ikke vil stille det som krav, at oplysningerne skal stilles til rådighed for pengeinstituttet inden en indbetaling, er der derfor behov for at myndighederne eksplicit tager stilling til udfordringen i den foreslåede model i forhold til kravene til pengeinstitutternes sanktionsscreening.

Bestemmelsens henvisning til "særlige tilfælde" og "inden for rimelig tid" giver derudover anledning til uklarhed. I forarbejderne bør der gives en mere eksplicit afgrænsning af de to termer og der bør opstilles flere eksempler end f.eks. de to, der er givet til "særlige tilfælde" (lovforslagets s. 27). En klar afgrænsning er vigtig i forhold til vurderingen af om lovgivningens krav er overholdt og til at begrænse brugen af undtagelsesmuligheden til tilfælde, der netop er helt "særlige".

Endvidere er det væsentligt, at det i lovbemærkningerne præciseres, at advokaten skal sende den skriftlige meddelelse til pengeinstituttet samme dag som indbetalingen går ind på samleklientbankkontoen, og at meddelelsen skal angive hvilket "særligt tilfælde", der er tale om, samt angive det forventede tidspunkt for, hvornår oplysningerne kan stilles til rådighed. Meddelelsen bør endvidere indeholde så mange oplysninger som muligt, så pengeinstituttet vil kunne foretage en sanktionsscreening på baggrund af meddelelsen. Endelig bør det præcise-

Høringssvar

7. oktober 2024

Dok. nr.:

FIDA-300870041-346-v1

res, at sådanne meddelelser fra advokaten og antallet heraf bør tages i betragtning, når pengeinstituttet løbende opdaterer kundekendskab eller hvis pengeinstituttet undersøger konkret mistænkelig anvendelse af samlekliebankkontoen.

Af lovbemærkningerne nederst s. 15 følger, at pengeinstitutterne af hensyn til retssikkerheden bør være påpasselige med at spærre for enkelte ind- og udbetalinger af midler på en samlekliebankkonto med henvisning til, at advokaten ikke inden for rimelig tid har stillet oplysninger mv. til rådighed. Det skal her understreges, at spærring kan være nødvendigt af hensyn til sanktionslovgivningen, hvilket bør afspejles i lovbemærkningerne.

§ 3

Det følger af bestemmelsen, at loven som udgangspunkt ikke gælder for Færøerne og Grønland. Vi opfordrer her til, at det i lovbemærkningerne adresseres, hvilken betydning det har for mulighederne for at tilbyde samlekliebankkonti til advokater med virksomhed i Færøerne og Grønland.

Strafbestemmelse

§ 38 b ser ikke ud til at være omfattet af strafbestemmelserne i hvidvaskloven. Dette bør overvejes for at sikre overholdelsen af bestemmelsen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Af lovforslaget følger, at de samlede administrative konsekvenser vurderes ikke at overstige 4 mio. kr.

Imidlertid må omkostningerne til henholdsvis udvikling af IT-løsning, den efterfølgende implementering i de enkelte pengeinstitutter / de enkelte advokater, og advokaternes indhentelse af legitimationsoplysninger på langt flere af deres klienter end hidtil, antages langt at overskride det nævnte beløb på 4 mio. kr.

Med venlig hilsen

Kjeld Gosvig-Jensen

Direkte: 4083 8327

Mail: kgj@fida.dk

Høringssvar

7. oktober 2024

Dok. nr.:

FIDA-300870041-346-v1

